

Handläggare
Sonia Siropian
08-508 26 340

Till
Trafiknämnden
2018-10-18

Levande Stockholm - vinter. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden uppdrar åt trafikkontoret att under vintersäsongen 2018 genomföra insatser i enlighet med vad som redovisas i tjänsteutlåtandet.
2. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning och inriktning för Levande Stockholm – vinter enligt vad som följer av detta tjänsteutlåtande.

Jonas Eliasson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Karin Dhakal
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafiknämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att göra satsningar inom Levande Stockholm under vintertid samt att utveckla en strategi för konceptet. Förslaget har framtagits med utgångspunkt i det arbete som bedrivits inom Levande Stockholm under sommartid och kallas för Levande Stockholm - vinter.

Trafikkontoret har i framtagandet av förslaget gjort ett antal avvägningar utifrån de förutsättningar som vinterhalvåret ger, exempelvis utmaningen i att genomföra drift- och underhållsarbeten som snöröjning och halkbekämpning på en möblerad gångata. Kontoret föreslår att Levande Stockholm – vinter i större

Trafikkontoret
Stab

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 340
Växel 08-508 27 200
sonia.sirobian@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

utsträckning centreras kring parker och torg samt till befintliga element, såsom julgranar och belysning. Vintergångator kan också inrättas men mer sparsamt än sommartid. Vidare ser trafikkontoret fördelar med att rikta satsningarna till de sju prioriterade stadsdelarna i de lokala utvecklingsprogrammen.

Kontoret lämnar även förslag på åtgärder för vintern 2018-2019.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2015 fanns ett uppdrag att fler gator i staden kan stängas av tillfälligt för biltrafik under sommarmånaderna och göras om till gångator med aktiviteter och stadsliv. Det blev startskottet för Levande Stockholm, ett projekt som började med att testa att införa sommargångator på Swedenborgsgatan och Skånegatan, och har utvidgats till att under 2018 involvera sommargångator, sommartorg, pop up-parker och mobila pop up-parker på drygt 20 platser i både inner- och ytterstaden.

Trafiknämnden fick i kommunfullmäktiges budget för 2017 i uppdrag att utarbeta en vinterstrategi, inom ramen för Levande Stockholm, i syfte att Stockholm ska bli en mer attraktiv vinterstad. Under vintern 2017-2018 gjorde kontoret därför tre satsningar inom Levande Stockholm. I Järnvägsparken vid Vasagatan ordnades en ljusinstallation i samarbete med City i Samverkan och Stockholmsjul, på Sergelgatan gjordes möblering på gatan i samverkan med företagarföreningen och i Fatbursparken anlades en isbana, slängkälke och snöhög tillsammans med stadsdelsförvaltningen och exploateringskontoret.

I budgeten för 2018 fick nämnden i uppdrag att fortsätta utveckla konceptet Levande Stockholm, bland annat genom det ska pågå även under vinterhalvåret. Generellt för konceptet är vidare att det ska utvecklas även utifrån ytterstadens förutsättningar och att samplanering ska ske med satsningen på offentliga rum.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kontoret. Kontoret har även samrått med City i Samverkan.

Ärendet

Trafikkontoret har under året arbetat med att utveckla ett förslag för hur konceptet Levande Stockholm kan pågå även under vinterhalvåret, Levande Stockholm-vinter. Inom ramen för uppdraget har trafikkontoret utarbetat en generell inriktning med

planeringsprinciper och typåtgärder för hur arbetet med Levande Stockholm – vinter kan drivas vidare. Kontoret har även tagit fram förslag på åtgärder för vinterhalvåret 2018-2019.

Förslaget har tagits fram utifrån det arbete som bedrivits under sommartid och med utgångspunkt i Strategin för offentliga rum. I den lyfter staden fram att konceptet bör utvidgas och att det ska ske i samverkan med övriga berörda förvaltningar och bolag. Därför utgår Levande Stockholm - vinter inte enbart från trafiknämndens verksamhet, utan pekar på flera samverkansmöjligheter mellan förvaltningar och bolag inom staden men också med externa aktörer.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret har utifrån kommunfullmäktiges uppdrag sökt ta fram en generell inriktning för hur Levande Stockholm – vinter kan drivas vidare. Formuleringen var ursprungligen att ta fram en ”vinterstrategi”. Kontoret har, som framgår ovan, valt att kalla uppdraget Levande Stockholm - vinter. Ordet ”vinterstrategi” riskerar att skapa förvirring eftersom det kan leda tanken till andra uppgifter som kontoret har under vintern, som t ex snöröjning. Vidare är Levande Stockholm ett etablerat begrepp för de åtgärder som genomförts på sommarhalvåret, och kontoret anser att det blir lättare att förstå att satsningarna hänger ihop om benämningarna blir lika. Dessutom brukar ordet ”strategi” i kontorets terminologi reserveras för övergripande och långsiktiga policydokument som sedan bryts ner i handlingsplaner.

För att platserna ska kunna levandegöras och fyllas med innehåll är kontoret i minst lika hög grad som under sommartid beroende av andra aktörer såsom föreningar, fastighetsägare och andra förvaltningar för att platserna ska levandegöras och fyllas med innehåll och ett sådant engagemang behöver byggas successivt. De förslag på åtgärder som finns i detta ärende förutsätter därmed delaktighet och samarbeten från andra aktörer för att bli verklighet.

Erfarenheten från Levande Stockholm sommartid är samtidigt att kontoret får en tung roll som projektledare med uppgift att planera, samordna, kommunicera, informera och hantera synpunkter vilket i sin tur innebär att det utöver vissa investeringar i form av möblering, belysning etc tillkommer behov av förstärkning av personella resurser. Detta har särskilt blivit tydligt under arbetet med att ta fram detta ärende eftersom befintliga resurser i första hand behövt användas till att planera och genomföra Levande Stockholm sommar. Det kommer därmed att krävas förstärkta

resurser för att kontoret ska kunna arbeta vidare med att utveckla konceptet inför kommande säsonger i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Levande Stockholm - vinter

Syftet med Levande Stockholm är att levandegöra stadens offentliga rum och få fler att mötas och vilja vistas på stadens gator och torg. Konceptet började som en del av gångplanen och har nu utvidgats till att innefatta kultur, nöjen och aktiviteter. På sommaren finns redan ett ökat folkliv, mindre trafik och större incitament att vistas utomhus, vilket gör att utmaningarna främst har varit att få människor att använda platserna som mötesplatser att uppehålla sig på. På vintern kan mörkret skapa otrygghet, och kylan kan göra det obekvämt att vistas utomhus, vilket innebär nya utmaningar. Kontoret har utifrån detta arbetat fram ett antal planeringsprinciper och förslag på åtgärder.

Planeringsprinciper för Levande Stockholm – vinter

Utöver ovanstående finns det även andra omständigheter som skiljer vintern från sommaren. Det är generellt svårare att möblera gatorna eftersom det finns ett stort behov av drift och underhåll under vintern, både vad gäller snöröjning och halkbekämpning. Det går vidare inte att använda samma möbler som under sommartid eftersom de inte tål att stå ute vintertid. På sommaren gör kontoret plats för sina satsningar på gatorna. För Levande Stockholm – vinter föreslår kontoret att åtgärderna i första hand görs på platser som redan utgör vistelseytor såsom parker och torg. Detta innebär inte att vintergågator inte är aktuella men det kräver noggrann utredning med hänsyn till ovanstående förutsättningar innan de inrättas. Genom att arbeta med att förstärka och förbättra vissa vistelseytor tillhandahåller kontoret en fysisk plats som kan fyllas med innehåll av andra aktörer.

Kontoret anser att redan förekommande element, som exempelvis isbanor och julgranar, kan användas och utvecklas och göras mer attraktiva. På så sätt utnyttjas de befintliga offentliga rummens fulla potential för att levandegöra staden på vintern. Det kan skapa en bättre upplevelse för de som redan begett sig ut, och även locka förbipasserande till platserna. Några aktörer som skulle kunna vara hjälpa till med att bidra till att fylla dessa platser med innehåll är till exempel idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, men också externa aktörer som föreningar, skolor, fastighetsägare och lokala verksamheter. Genom fler aktörer engagerar sig kan satsningarna bli bredare innehållsmässigt och därmed nå ut till fler.

Vidare ser trafikkontoret en möjlighet att rikta satsningarna till de sju prioriterade stadsdelarna i de lokala utvecklingsprogrammen. De stadsdelar som pekats ut är Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Genom att kombinera satsningarna med de lokala utvecklingsprogrammen bidrar Levande Stockholm till det omfattande arbetet för att nå stadens vision och styra insatserna till de platser som stadsdelarna själva angett är i behov av stöd.

Förslag på åtgärder

Nedan följer ett antal förslag på typiska åtgärder som kan användas för att göra Stockholm till en mer attraktiv vinterstad.

Belysning

Det görs redan mycket för att levandegöra stadens gator och torg under vintertid. Detta sker framför allt genom belysning. Belysningen är inte endast till för ljus och dekoration utan bidrar också till en ökad känsla av trygghet, och kan på så sätt bidra till att få fler att vilja vistas ute i hela staden. Det bästa exemplet finns i city där staden inom ramen för City i samverkan samarbetar med fastighetsägare för att lysa upp staden under konceptet Stockholmsjul. Själva utförandet görs av City i samverkan i nära dialog med kontoret som tillsammans med berörda fastighetsägare är med och finansierar julbelysningen. Trafikkontoret anser att det på sikt går att utveckla belysningssatsningarna även i ytterstaden och att skapa ett mer koordinerat arbete för hur staden ska lysas upp under vintertid. Detta är dock inte något som kontoret arbetar med idag och det förutsätter delaktighet från stadsdelarna. Ett sådant arbete skulle kunna läggas upp så att stadsdelarna äger och utför medan kontoret svarar för en övergripande och samordnad planering.

Vintergångator

Trafikkontoret ser positivt på att vidare utreda möjligheterna till att inrätta vintergångator i staden. Kontoret står för den fysiska möbleringen och tillhandahåller således en plats som fastighetsägare, föreningar och näringsidkare kan fylla med innehåll såsom marknader, aktiviteter och kultur. Kontoret vill i sammanhanget dock påpeka att sådana initiativ kräver tillstånd i form av upplåtelse och i vissa fall behöver även tillståndshavaren erlægga upplåtelseavgifter. Val av plats för vintergångator behöver utredas noga med hänsyn till de utmaningar som vinterhalvåret innebär, där halkbekämpning och snöröjning är två viktiga

underhållsarbeten som behöver fungera för att säkerställa trafiksäkerheten för fotgängare på gatorna.

Julgransevenemang

Ett av trafikkontorets uppdrag är att placera ut julgranar i staden inför julsäsongen. I samband med etableringen av julgranarna ser kontoret en möjlighet i att möjliggöra för andra aktörer att anordna evenemang, som kan bidra till att höja stämningen på gator och torg och bli en mötesplats för boende i området. Exempelvis kan lokala föreningar anordna pysselverkstäder där besökare kan vara kreativa och skapa julpynt att hänga på granen, musikframträdanden och ringdans runt granen som arrangeras av kulturföreningar. Därigenom möjliggör staden för stockholmarna att samlas kring en central vinterhöjdpunkt där de bjuds in till lek, kultur och möten. Trafikkontoret ser fördelar med att rikta in dessa satsningar på områden som pekats ut i de lokala utvecklingsprogrammen, och att genomföra dem i samverkan med föreningar, stadsdelsförvaltningar och kulturförvaltningen.

Isbanor

Staden har flera konstfrusna och naturfrusna isbanor i både ytter- och innerstaden som trafikkontoret ser potential i att använda inom ramen för Levande Stockholm - vinter. Isbanorna är befintliga mötesplatser under vintertid, och fler kan lockas att besöka dem genom att göra dem mer attraktiva. Staden kan tillhandahålla isbanorna och ge möjlighet till idrotts- och kulturföreningar att ta initiativ till aktiviteter, till exempel lekar och uppvisning av konståkning. Likt julgransevenemangen ser kontoret potential i att rikta in dessa satsningar på områden som pekats ut i stadsdelarnas lokala utvecklingsprogram. Vidare finns samverkansmöjligheter med stadsdelsförvaltningar, kulturförvaltningen samt idrottsförvaltningen.

Levande Stockholm - vinter 2018-2019

Nedan följer förslag på åtgärder för kommande vinter 2018-2019. Förslagen är framtagna med utgångspunkt i den generella inriktningen.

Vinteraktiviteter

- Fatbursparken

Under vintern 2017-2018 anlades en isbana, slängkälke och snöhög i samarbete med stadsdelsförvaltningen och exploateringskontoret på Fatbursparken. Samma insats är planerad till vintern 2018-2019.

Belysning

- Järnvägsparken

Under vintern 2017-2018 anordnades en ljusinstallation i samverkan med City i Samverkan och Stockholmsjul på Järnvägsparken vid Vasagatan. Denna insats är finansierad i tre år framåt och är således även planerad till vintern 2018-2019.

Julgransbelysning

- Lagaplan
- Östberga

Kontoret planerar att förstärka julgransutsmyckningen vid Lagaplan och Östberga. Platserna är utvalda med utgångspunkt i ambitionen att kombinera satsningarna med stadsdelarnas lokala utvecklingsprogram.

Vintergångator/-stråk

- Norrtullsgatan
- Gamla Brogatan (under utredning)

På Norrtullsgatan mellan Vidargatan och Odenplan planerar kontoret att låta gågatan kvarstå som gångstråk efter sommarens insatser inom Levande Stockholm. Möbleringen kommer att kompletteras för att anpassas till vintertid och vinterväxter placeras ut, och trafikkontoret har anlitat en konsult för att ta fram förslag till möblering för detta. Kontoret utreder även möjligheten till liknande upplägg med gångstråk på Gamla Brogatan i samverkan med fastighetsägare och City i Samverkan.

Ekonomi

Kostnaderna är beräknade per år och exkluderar el och framdragning av el.

Gamla Brogatan	400 000 kr
Norrtullsgatan	125 000 kr
Östberga och Lagaplan	250 000 kr
Projektledning	100 000 kr
Vinterväxter	300 000 kr
Drift	500 000 kr
Kommunikation	140 000 kr
Övriga kostnader	100 000 kr
Totalt	1 915 000 kr

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden uppdrar åt trafikkontoret att under vintersäsongen 2018 genomföra beskrivna insatser samt godkänner kontorets

redovisning och inriktning för Levande Stockholm – vinter enligt vad som följer av detta tjänsteutlåtande.

Slut